

Herrndorf: Ladaromaani | Maailmankirjat

Varastetulla Ladalla kohti Valakiaa

RIIKKA YLITALO

Saksalaisen kirjailijan Wolfgang Herrndorfin (s. 1965) kolmas teos *Ladaromaani* on kuvaus kahden teini-ikäisen pojan, Maikin ja Tschickin, automatkasta ympäri Saksaa. Vaikka pojat joutuvat matkalla vaarallisiin tilanteisiin, niitä kuvataan usein humoristisesti. *Ladaromaani* on Herrndorfin kansainvälinen läpimurtoteos, jota myytiin vuoden aikana yksistään Saksassa yli 100 000 kappaletta.

Maikin ja Tschickin taustat ovat huomattavan erilaiset. Maikin perhe kuuluu ylempään yhteiskuntaluokkaan, mutta isän ”työmatka” sihteerinsä kanssa ja äidin alkoholismi paljastavat kotiympäristön tosiasiallisen tilan. Tschick on puolestaan Maikin venäläinen luokkatoveri, joka käyttää ”halpismaatteita” ja tulee silloin tällöin kouluun ”pölyssä”. Pojat kuitenkin ystäväystyvät Tschickin ihasteltua Maikin takkia ja tämän perheen uima-allasta. Tschick varastaa vaaleansinisen Ladan ja ehdottaa Maikille, että he lähtisivät kahdestaan matkalle Valakia-nimiseen maahan.

Maik ei usko, että Valakiaa on olemassa, mutta Tschick vakuuttaa isoisänsä asuvan siellä. Alkaa monivaiheinen matka, jonka aikana pojat muun muassa pakenevat poliisia ja joutuvat eroon toisistaan, vierailevat entisen kommunistin ja aseasiantuntijan luona sekä tutustuvat suorapuheiseen Isa-tyttöön. Kirjan varsinaisia tapahtumia kiinnostavampana pidän poikien ystävyyttä, joka osoittaa yhteisymmärryksen olevan mahdollista myös erilaisista lähtökohdista olevien nuorten välillä.

Luokittelisinikin kirjan ensisijaisesti nuortenromaaniksi. Murrosikäisiä poikia pidetään yleensä vaikeasti tavoitettavana kirjallisuuden kohderyhmänä, mutta *Ladaromaanin* aihe ja kerronta voisivat herättää heidän kiinnostuksensa. Kirja sopisi yläasteen äidinkielen tunneillekin luettavaksi erityisesti siksi, että siinä kuvataan teini-ikäisten kesken syntyvää arvohierarkiaa osuvasti:

”Mutta parkkipaikan ääliöt jaksoivat vielä louskuttaa leukojaan. Koulun edessä olevalla parkkipaikalla seisoivat aamuisin lukion yläluokkalaiset, joista muutamalla oli jo auto, ja ne olivat mielettömän kiinnostuneita tästä mongolista. Viisi kertaa luokalle jääneet tyytit, jotka nojailivat autojensa avoimeen etuoveen tehdäkseen kaikille selväksi, että ne omistivat ne viritetyt romunsa, heittivät Tschickistä herjaa. ’Pölyssä taas, iivana?’ Joka ainoa aamu.” (s. 56.)

Tschickin ei kuitenkaan tarvitse kuin mainita venäläismafia, niin parkkipaikkaporukka hiljenee. Toinen arvohierarkiaa kuvaava tapahtuma on Maikin ihastuksen Tatjanan syntymäpäiväjuhla. Äärimmäisen kaunis Tatjana ei kutsu Maikia juhliin, mutta tämä päättää kuitenkin valmistaa Tatjanalle lahjan. Lahja on piirros Beyoncésta, jota Tatjana ”fanittaa”. Mai-

kin ja Tschickin saapuminen juhlapaikalle ja piirroksen antaminen Tatjanalle ovat hauska, mutta koko tarinan kannalta melko yhdenmukainen yksityiskohta.

Tärkeintä romaanissa on Maikin ja Tschickin matka kohti Valakiaa. Tämän vuoksi pidän yllättävänä ratkaisuna, että matka alkaa vasta, kun kirjasta on luettuna yli kolmannes. Alku on kuitenkin tarpeeksi kiehtova, jotta kiinnostus tarinaan ei herpaannu. Poikien välisiä eroavaisuuksia kuvaa hyvin se, että Tschickin on opetettava Maik ajamaan autoa. Tschickin mielestä ei nimittäin ole "järkeä pölliä autoa" osaamatta ajaa sitä.

Vaikka romaani on kokonaisuutena onnistunut, jotkut matkan käännteistä eivät mielestäni tunnu loppuun asti pohdituilta. Romaanissa kuvataan esimerkiksi ruokailuhetkeä perheessä, jossa menestys tietokilpailussa vaikuttaa jälkiruokakipon kokoon. Tapahtuma on outoudessaan viehättävä, mutta sen tarkoitus jää lopulta hieman epäselväksi.

Romaanin tyttöhahmot olisivat voineet olla monipuolisempia. Tämä ei kuitenkaan ole olennainen kritiikin aihe, koska tarina kertoo pojista. Yksi *Ladaromaanin* parhaista puolista on, että sen tapahtumien taustalla näkyy ymmärrys erilaisia maailmankatsomuksia ja elämäntapoja kohtaan. Tästä syystä kirjaa voi suositella sekä toiminnasta että syvällisemmästä pohdinnasta kiinnostuneille.

Wolfgang Herrndorf: *Ladaromaani*, Atena 2012, suom. Heli Naski

[LUKUNÄYTE ROMAANISTA](#)